

Infinit – 1 = tu

Estava pensant en la increïble *carambola* que ha fet possible la teva existència. Si observes les circumstàncies de tots i cadascun dels avantpassats que et precedeixen, els moviments i canvis que es van donar en la vida de totes aquelles persones, veuràs com de fina ha estat la línia que et separava del no-ser. En qualsevol moment s'hauria pogut interrompre l'enllaçat de situacions que t'han fet possible; podríem dir que la quantitat de vegades en què el fil es podia haver trencat, i tu no hauries mai existit, eren infinites menys una i -fixa't tu!- justament es va donar aquesta única possibilitat. Carmen Martín Gaité té raó: "Lo raro es vivir". Agraït com estic per aquest excepcional regal, per ser momentàniament part del misteri, busco en les arts el clima propici que em permeti connectar amb l'abisme que això suposa. El que persegueixo és transcendir la matèria i la ment per situar-me en un estat elevat de consciència, amb l'objectiu de despertar el que es coneix com a *consciència espiritual*. La contemplació d'una obra d'art pot ser l'esclatxa d'accés a aquest estat volàtil, i l'artista contemplatiu s'esforça per ser capaç de generar aquesta obertura.

Però, què és l'art? Sota qualsevol forma raonable d'intentar definir-ho, i veient que no hi havia manera de consensuar una resposta única, un dia vaig entendre que la pregunta estava mal formulada: tot esdevé molt més clar si inverteixo el punt de fuga i el que em pregunto és "què vull que sigui l'art?" La resposta se'm presenta de manera inequívoca: jo li demano a l'art que em faciliti el traspàs, que m'ajudi a entrar en contacte amb aquesta altra dimensió del ser que tan deliciosament vaig experimentar en la meva adolescència davant d'una obra de Tàpies. Quan he d'explicar-la sempre em serveixo de l'anàlisi de certes experiències paral·leles que fa Michel Hulin en el seu llibre *La Mystique Sauvage*, doncs és on millor es descriu el que aquella obra va causar-me en aquella ocasió, i que es podria reduir als següents set punts:

- 1.- salvatge: succeeix de forma inesperada, en un moment i context no buscat, assaltant a la «víctima» de manera imprevisible - "sorgeix **espontàniament**, per oposició a allò que ha de ser cultivat"
- 2.- és **inefable**, ja que no s'és capaç d'explicar exactament el que ha succeït malgrat la força arrasadora que comporta
- 3.- produeix una **exaltació de les capacitats sensorials** i perceptives
- 4.- és **irracional**, no hi ha un pensament definit ni un judici intel·lectual, ni durant l'experiència ni després d'aquesta
- 5.- s'esvaeix la dimensió **espai-temporal** de la vida corrent
- 6.- sentiment profund de **pau i felicitat** "que es descobreix com a realment eterna, subjacent, inamovible", i es té el convenciment d'estar en contacte amb una realitat d'ordre superior – "el subjecte experimenta la impressió de despertar a una realitat més elevada, de travessar el vel de les aparences, de viure per anticipat quelcom semblant a una salvació"
- 7.- emergeix un sentiment de **fusió**, de simbiosis molecular entre el propi cos i el món sencer

Aquests trets poden també descriure el que s'anomena *sentiment oceànic*, que en una ràpida recerca per les fonts digitals es pot trobar aquesta explicació:

"Sentiment oceànic" fa referència al concepte que apareix a principis del segle XX a partir de la relació epistolar entre l'escriptor francès Romain Rolland i el pare del psicoanàlisi Sigmund Freud per a denominar un estat emocional transitori d'unió entre l'individu i el món, com si fos una gota d'aigua que es fon amb l'oceà. Aquesta dissolució permet a l'individu captar la naturalesa intensament existent com a una totalitat orgànica, interdependent i bella en sí mateixa i, per un instant, allò que contemplem ens inunda, acompanyant-nos d'una immensa tranquil·litat. Un oceà sense límits, una realitat misteriosa i infinita, el sentiment de presència d'estar aquí i ara. Unitat i simplicitat absoluta, en la que només existeix un "tot"... i res més.

Efectivament aquesta és la meravella que ens poden oferir determinades obres d'art. I dic *determinades*, doncs altres formes d'expressió artística tindran altres propòsits, segurament igual de vàlids i dignes, però a mi em mou el de l'experiència visual com a obertura al transcendent. Una vegada s'experimenta suposa una transformació integral en l'individu i la seva empremta romandrà de manera permanent. Val la pena, doncs, haver travessat per uns instants el tel que ens ocultava aquesta altra realitat i adquirir el compromís d'oferir-se a compartir-ne la visió. Aquesta és la tasca de l'artista contemplatiu el qual es veu empès, una vegada i una altra, a retornar el favor. Sap des de l'inici com de complexa és la travessia que l'espera, doncs cada artista emprèn la tasca amb actitud d'exploració ja que no li valen els camins traçats per d'altres; i així, a cegues, sense més guia que la pròpia intuïció, ha de fer possible que altres trobin aquest mateix tresor. I el que fa no és pas desvetllar-ne els secrets, sinó encerclar l'enigma, revelant aquest misteri mitjançant imatges que, davant la impossibilitat de mostrar-lo per elles

mateixes, faran de detonador. És l'estratègia de la poesia, en què les paraules no descriuen sinó que suggereixen, creen un clima de forces latents, tensions que esquincen el tel per tal que hi penetrem.

A tota aquesta equació, a més a més, cal afegir-hi una incògnita nova que ho fa tot plegat encara més enigmàtic: quantes vegades podem accedir a *l'altre costat*? Si em remeto de nou a aquella "primera" ocasió davant l'obra de Tàpies resulta que la revelació, malgrat la novetat que va comportar, en el fons no la vaig viure com quelcom totalment nou... vaig detectar-hi certa familiaritat, doncs em vingueren ecos d'alguna experiència remota que reconeixia haver viscut feia molt de temps. Sense poder-ne aportar proves, i disculpeu-me l'atreviment, sospito que venien del moment de néixer o inclús abans, de la gestació, i em va semblar re-assaborir la pau infinita que precedeix la vida. Igualment m'aventuro a la hipòtesis de pressentir que és la mateixa pau amb la que abandonarem el cos, tornant així al magma etern que, diuen, tot ho conté. Si acceptem la teoria que no som éssers carnals que podem tenir episodis espirituals sinó que som éssers espirituals temporalment encarnats, no se'ns farà difícil reconèixer la possibilitat d'aquest retorn a l'oceà i subratllar altre cop que "lo raro es vivir". Amb tot, llenço un nombre: mínim dues vegades, inici i final d'aquest viatge; però si en voleu més us garanteixo que l'art ens permet tenir fugaces llampades d'aquest pla, contactes esporàdics amb el transcendent que fan que aquesta vida que se'ns ha lliurat sigui una experiència sagrada.

Oriol Teixidor, gener 2022